

# שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: [n101@okmail.co.il](mailto:n101@okmail.co.il) פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

## יבמות - כ'

1. מה למדו מהפסוק "ולקחה לו לאשה ויבמה"?

- א. אף לאחר שלקחה מוגדרת 'יבמה' ולכן לחכמים אוסרים אשת אחיו שלא היה בעולמו, אפילו כשנולד לאחר היבום.
- ב. 'ולקחה לו לאשה' - אשתו לכל דבר ואם מוציאה - בגט, ואף יוכל להחזירה. ומסתבר להטיל היתר שבפסוק על דין היתר. ויבמה' לצד איסור.

2. לר' שמעון, מותרת לנולד אחר היבום 'הואיל ובא ומצאה בהיתר וכו'. לפ"ז במקרה שנולד ומצא אחותו מאמו נשואה לאחיו מאביו ומת אחיו, האם ייבם את אחותו כיון שימשיך מצב ההיתר?  
לא, כיון שאיסור אחותו לא הולך, שזהו איסור שאין לו היתר. משא"כ איסור 'א"א' שלא היה בעולם' הולך, והנולד מותר, מכח ההיתר שהיה ליבם.

3. כלל אמרו ביבמה: כל שאסורה משום ערוה - לא חולצת ולא מתייבמת, מה בא לרבות הכלל?

כרב אסי שצרת אילנית לא חולצת ולא מתייבמת, חוזר בה ערות אשת אח, וצרתה פטורה. יש אומרים: להיפך שבא למעט שאינה 'צרת ערוה'.  
עוד שנינו - אחות ערוה, שנשואה לאחי המת - חולצת או מתייבמת. שאיסור 'אחות זקוקתו' אינו נוהג כשזקוקתו ערוה ופטורה מיבום.

4. שנינו: איסור מצוה ואיסור קדושה - חולצת ולא מתייבמת. אלו הן?

איסור מצוה - שניות לעריות האסורות מדברי סופרים. ומכונה 'מצוה' - לשמוע דברי חכמים.  
איסור קדושה - אלמנה לכה"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, ובת ישראל לנתין וממזר. ע"ש קדושים יהיו לאלקיהם.  
ר' יהודה מחליף: איסור מצוה - אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ומכונה 'מצוה' ע"ש 'אלה המצות' שנאמר בסוף ויקרא.  
איסור קדושה - שניות מדברי סופרים, לאביי הטעם: שכל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש. ורבא דחה: הוא חייב לקיים! ואם לא, נקרא רשע. אלא הטעם: קדש עצמן במותר לך, כדי שלא תכשל באסורות.

5. אלמנה לכהן גדול אסורה להתייבם. הטעם באלמנה מן הנשואין - אין עשה של יבום דוחה לא תעשה ועשה, שאסורה לכה"ג.

מה הטעם באלמנה מן האירוסין שאיסורה רק בלא תעשה?

א. רב - 'ועלתה יבמתו השערה', יש יבמה שעולה לחליצה ואינה עולה לייבום - חייבי לאוין.  
ואין לומר חייבי כריתות כיון שלמדו 'ואם לא יחפוץ...' מי שאינה מתייבמת, אינה חולצת. ומסתבר לרבות רק חייבי לאוין שתופס בהם קדושין.  
הקשה רבא - שנינו, יבמה האסורה באיסור מצוה או קדושה, ובא עליה או חלץ לה - נפטרה צרתה, ואם האסורה בלאו אין בה יבום, מדוע נפטרה?  
תירץ רבא - לצדדין: בא עליה הולך על איסור מצוה. שראויה ליבום מהתורה, חלץ לה - הולך על איסור קדושה, ויבום אינו פותר.  
עוד הקשה מדשנינו: נפלה יבמה לפני פצוע דכא וכרות שפכה, סריס אדם והזקן - או חולצין או מייבמין. ואם בעלו קנו, היינו שנחשב יבום, ואעפ"כ אסור לקיימן, שנאמר: 'לא יבא פצוע דכא'. ואם חייבי לאוין אינן נופלות ליבום מדוע אם בעלו, קנו?  
ורצה לבאר רבא הטעם בכמה אופנים והקשו עליו כדלהלן -

ב. אלמנה מן האירוסין אף היא 'עשה ולא תעשה' שנצטוו הכהנים: קדושים יהיו לאלקיהם. ואף בממזרת ונתינה כתיב: והתקדשתם.

ונדחה: שא"כ כל לא תעשה שבתורה הוא אף לא תעשה משום 'והתקדשתם'.

ג. גזירה משום אלמנה מן הנשואין. ובממזרת ונתינה גזרו אף במקום מצות יבום משום שלא במקום מצוה.

והקשו אשת אחיו מאביו לא תתייבם, גזירה משום אשת אחיו מאמו ויעקב מצות יבום. ותירץ: מכך שהתורה תלתה ייבום בנחלה יודעים שרק מאב.

עוד הקשו: כל אשה לא תתייבם, גזירה משום אשה שיש לה בנים. ותירץ: שידועים שהתורה תלתה בבנים.

עוד הקשו: כל אשה לא תתייבם, גזירה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. ותירץ: שידוע שתורה תלתה בישיבה 'יחדו'.

עוד הקשו: כל אשה לא תתייבם, גזירה משום אילנית. ונתינה לא שכיח. והקשו: אף ממזרת ונתינה לא שכיח.

ד. לאחר שקיים עשה של יבום בביאה ראשונה שוב אסור לבא עליה וגזרו על ביאה ראשונה משום ביאה שניה.

ה. למסקנא פירש - כאן יש אפשרות לקיים העשה ע"י חליצה גם מבלי לעבור על 'הל"ת' של אלמנה. ובכהאי גוונא אינו דוחה.

והקשו: 'ואם בעלו' קנו' מוכח שראויות להתייבם - תיובתא.